

ligt werd bemalen door twee molenviergangen. In 'Het Groene Hart' stonden dus vier molens en de resten zijn nog te vinden. In 1910 werden ze vervangen door een stoomgemaal. In 1967 werd dit gemaal afgedankt en op de resten hiervan staat nu het clubgebouw van NTKC. Aan de overkant van de Voorweg nam een elektrisch gemaal de functie over. Sinds 1979 werd dit overgenomen door het gemaal Palenstein in Zoetermeer en is het terrein een onderdeel van het Waterschap Noordwoude. Dit polderbos bevat nogal wat niveauverschillen en is zeer vochtig. De iepen zijn gerooit vanwege de iepziekte en de meidoorns vanwege besmettingsgevaar voor belendende kwekerijen. Als boomsoorten staan er elzen, wilgen, berken, eiken, esdoorns en populieren; daarnaast nog de struiken vlier, Gelderse roos, hazelaar, hulst en sleedoorn. Dit gebied is erg interessant vanwege de zwammen (± 90 soorten). Intussen zijn we (Jense van Bodegraven, Jeanette Teunissen en ik) aan het inventariseren. In 1992 werd de Zalmzwam (*Rhodotus palmatus*) gevonden en is te vinden op drie plekken. Het NTKC beheert dit terrein en we hebben afspraken gemaakt dat voorzichtig omgegaan wordt met plekken waar bijzondere soorten zwammen voorkomen. Met dank aan Jense van Bodegraven en Marijke Nauta voor controle van de determinatie.

Anny Tielenius, Boskoop

De Stekelzwammen van de Stopsdijk

Dieker, J.F.M. 2000. Hedgehog Fungi of the Stopsdijk. *Coolia* 43(2): 172.

Within a two year period four species of the threatened group of Hedgehog mushrooms were found on the Stopsdijk, a sandy tree-lined lane in the municipality of Gorssel in the province of Gelderland. These were *Phellodon melaleucus*, *Hydnellum conrescens*, *H. spongiosipes*, and *Hydnum repandum*.

Dit verhaaltje gaat over een heel bijzondere en bedreigde groep paddestoelen. Het is een groep waarvan de sporen gevormd worden op stekeltjes aan de onderzijde van het vruchtlichaam en die daarom stekelzwammen heten. De meeste soorten leven samen met wortels van bomen; dit tot wederzijds voordeel van boom en paddestoel. Veel stekelzwammen houden van een schrale, enigszins vochtige bodem. Door de grootschalige vermesting en verdroging in ons land zijn ze daarom sterk achteruitgegaan en staan ze alle op de Rode Lijst van bedreigde paddestoelen.

Toen ik een paar jaar geleden de ernstig bedreigde en zeer zeldzame Tengere stekelzwam (*Phellodon melaleucus*) vond, was ik zeer verheugd. Gerard de Vries bracht de soort op naam en vertelde mij toen, dat als je zo'n stekelzwam eenmaal gevonden hebt, de kans groot is dat er meer stekelzwammen voorkomen.

Dit bracht mij ertoe het gebiedje regelmatig te bezoeken, temeer omdat het er rustig is en je er mooi kan wandelen. Het gaat hier om de Stopsdijk in de gemeente Gorssel (Gelderland): een zandweg met aan weerszijden bos en houtwallen, begroeid met o.a. els, boswilg, berk, zomereik en beuk.

Tot mijn verbazing vond ik in de twee jaar na deze vondst tot nu toe vier soorten stekelzwammen. De zeldzaam geworden Gezonde stekelzwam (*Hydnellum conrescens*) groeide bijna verborgen onder takken van een jonge beuk. De vruchtlichamen vormden met elkaar een bijna ronde cirkel met een diameter van ongeveer één meter. De volgende soort, de even zeldzaam geworden Fluwelige stekelzwam (*H. spongiosipes*), vond ik met twee exemplaren aan de overzijde van de weg. Als vierde stekelzwam vond ik recent de matig algemene Gele stekelzwam (*Hydnum repandum*). Toen bleek ook dat de Tengere stekelzwam in aantal exemplaren en groeiplaatsen zich sterk had uitgebreid. Ze puilden hier en daar letterlijk de houtwal uit!

J.F.M. Dieker, Zutphen